

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «РОСЛИННИЦТВО З ОСНОВАМИ КОРМОВИРОБНИЦТВА»

Рівень вищої освіти: Перший (бакалаврський)

Спеціальність: 203 Садівництво,
плодоовочівництво та виноградарство

Рік навчання: 4-й, семестр 7,8-й

Кількість кредитів ECTS: 7 кредитів

Назва кафедри: Рослинництва та садівництва

Мова викладання: українська

Лектор курсу

к.с.-г.н., доц. Циганський В'ячеслав Іванович

Контактна інформація
лектора (e-mail)

tsiganskiyslava@gmail.com

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Рослинництво з основами кормовиробництва» є обов'язковою компонентою ОПП Садівництво та виноградарство. Загальний обсяг дисципліни 210 год.: лекції – 52 год.; практичні заняття – 48 год., самостійна робота – 110 год.

Формат проведення: лекції, практичні заняття, консультації. Підсумковий контроль – екзамен.

При вивченні даної дисципліни використовуються знання, отримані з таких дисциплін: «Мікробіологія», «Вища математика», «Українська мова та етнологію», «Ботаніка», «Ґрунтознавство з основами геології», «Технологія виробництва та переробки продукції тваринництва», «Ентомологія в плодоовочівництві», «Машини та обладнання і їх використання в плодоовочівництві», «Фітопатологія в плодоовочівництві», «Фізіологія рослин», «Генетика», «Селекція і насінництво овочевих, плодкових і ягідних культур», «Землеробство», «Агрохімія».

Основні положення навчальної дисципліни мають застосовуватися в подальшій фаховій діяльності.

Призначення навчальної дисципліни

Освітня компонента забезпечує науково-теоретичну і методологічну основу для формування системи знань з конкретно-прикладних дисциплін, тому важливим є набуття практичних навичок та вмінь з даної дисципліни. Завдяки дисципліні «Рослинництво з основами кормовиробництва» забезпечується теоретико-методологічний зв'язок між загальнотеоретичною та

прикладною підготовкою фахівців у галузі плодоовочівництва, садівництва та агрономії.

Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Рослинництво з основами кормовиробництва» є формування у майбутніх фахівців знань про технічно досконале, екологічно та економічно вигідне вирощування сільськогосподарських культур, максимальна реалізація їх біологічного потенціалу з отриманням високих і сталих врожаїв найвищої якості.

На основі вивчення біологічних особливостей рослин здобувачі в подальшому зможуть розробляти технологічні прийоми і заходи оптимізації впливу факторів зовнішнього середовища для максимальної реалізації біологічного потенціалу сільськогосподарських культур.

Дисципліна базується на знаннях біологічних особливостей сільськогосподарських культур, закономірностей їх росту і розвитку, вимогах до факторів природного середовища, факторів формування врожаю, умінні вчасного і якісного проведення технологічних заходів, спрямованих на одержання високих і сталих урожаїв при найменших затратах енергії та матеріальних ресурсів.

Завдання вивчення дисципліни

Вивчення стану галузі рослинництва та шляхів інтенсифікації галузі, обґрунтування основних законів та загальних закономірностей взаємозв'язку факторів життя рослин, обґрунтування та розуміння формотворчих процесів культур за основними етапами органогенезу та фазами розвитку з метою управління процесами формування високої врожайності та якості продукції, розробка сортових, енергозберігаючих, екологічно доцільних технологій вирощування сільськогосподарських культур.

ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ, ЯКИХ НАБУВАЄ ЗДОБУВАЧ ПРИ ВИВЧЕННІ ДИСЦИПЛІНИ ВІДПОВІДНО ДО ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен сформувати:

інтегральну компетентність (ІК):

Здатність розв'язувати фахові спеціалізовані складні задачі та практичні проблеми професійної діяльності у садівництві, плодоовочівництві та виноградарстві або у процесі навчання, що передбачає застосування положень і методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК 6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

спеціальні (фахові предметні) компетентності (СК):

СК1. Здатність використовувати базові знання зі спеціалізованих підрозділів аграрної науки (плодівництво, овочівництво, виноградарство,

ягідництво, грибівництво, рослинництво, землеробство, селекція та насінництво, агрохімія, ґрунтознавство, механізація, захист рослин).

СК9. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ВІДПОВІДНО ДО ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

ПРН6. Демонструвати знання й розуміння фундаментальних розділів природничих і математичних наук в обсязі, необхідному для досягнення інших результатів навчання, передбачених освітньою програмою.

ПРН9. Володіти методами спостереження, опису, ідентифікації, класифікації, а також культивування об'єктів і підтримання стабільності плодоовочевих агроценозів із збереженням природного різноманіття.

ПРН11. Ініціювати оперативне та доцільне вирішення виробничих проблем відповідно до зональних умов.

Вивчення даної дисципліни формує у здобувачів освіти соціальні навички (soft skills): комунікативність (реалізується через: метод роботи в парах та групах, робота з інформаційними джерелами), робота в команді (реалізується через: метод проєктів), лідерські навички (реалізується через: робота в групах, метод проєктів).

ПЛАН ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тиждень	Назви теми	Форми організації навчання та кількість годин		Самостійна робота, кількість годин
		лекційні заняття	практичні заняття	
1	Рослинництво – головна галузь аграрного виробництва.	2		4
2	Насіння – один із основних засобів виробництва. Значення та вимоги до посівного матеріалу	2	2	4
3	Загальна характеристика зернових культур.	2	2	4
4	Озимі хліба. Пшениця озима – значення, біологічні особливості, технологія вирощування	2	2	9
5	Жито і тритикале, біологічні особливості, технологія вирощування.	2	2	5
6	Ячмінь, біологічні особливості, технологія вирощування	2	2	4
7	Овес. Народного господарське значення. Технологія вирощування.	2	2	5
8	Пізні ярі зернові культури. Кукурудза – значення, біологічні особливості, технологія вирощування.	4	2	6
9	Сорго і просо – значення, біологічні особливості, технологія вирощування.	2	2	4
10	Гречка, рис - значення, біологічні особливості, технологія вирощування..	2	2	5

11	Загальна характеристика зернобобових культур.	2	2	
12	Соя - значення, біологічні особливості, технологія вирощування.	2	2	5
13	Горох - значення, біологічні особливості, технологія вирощування..	2	2	5
14	Квасоля - значення, біологічні особливості, технологія вирощування..	2	2	5
15	Сочевиця, нут, чина - значення, біологічні особливості, технологія вирощування.	2	2	5
16	Картопля. Продовольче, кормове, технічне значення. Технології вирощування	2	2	5
17	Цукроносні культури - значення, біологічні особливості, технологія вирощування.	2	2	4
18	Загальна характеристика олійних культур. Соняшник - значення, біологічні особливості, технологія вирощування.	2		5
19	Ріпак - значення, біологічні особливості, технологія вирощування.	2	2	4
20	Гірчиця, рижій - значення, біологічні особливості, технологія вирощування.	2	2	5
21	Сафлор, рицина. Народногосподарське значення, врожайність, біологічні особливості. Технологія вирощування	2	2	4
22	Загальна характеристика ефіроолійних культур (Кмин, Коріандр). Технологія вирощування.	2	2	4
23	Основи польового і лучного кормовиробництва	2	4	4
24	Методи заготівлі різних видів кормів	4	4	5
Разом		52	48	110

Самостійна робота здобувача вищої освіти

Організовується шляхом видачі індивідуального переліку питань і практичних завдань з кожної теми, які не виносяться на аудиторне опрацювання та виконання індивідуального творчого завдання.

Самостійна робота здобувача є одним із способів активного, цілеспрямованого набуття нових для нього знань та умінь. Вона є основою його підготовки як фахівця, забезпечує набуття ним прийомів пізнавальної діяльності, інтерес до творчої роботи, здатність вирішувати наукові та практичні завдання.

Виконання здобувачем самостійної роботи передбачає, за необхідності, отримання консультацій або допомоги відповідного фахівця. Навчальний матеріал навчальної дисципліни, передбачений робочою програмою для засвоєння здобувачем у процесі самостійної роботи, виносить на поточний і підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався під час аудиторних занять. Організація самостійної роботи здобувачів передбачає: планування обсягу, змісту, завдань, форм і методів контролю самостійної роботи, розробку навчально-методичного забезпечення; виконання здобувачем запланованої самостійної роботи; контроль та оцінювання

результатів, їх систематизацію, оцінювання ефективності виконання здобувачем самостійної роботи.

Індивідуальні завдання здобувач виконує самостійно під керівництвом викладача згідно з індивідуальним навчальним планом.

У випадку реалізації індивідуальної освітньої траєкторії здобувача заняття можуть проводитись за індивідуальним графіком.

Види самостійної роботи

№	Вид самостійної роботи	Години	Терміни виконання	Форма та метод контролю
1	Опрацювання питань, що виносяться на самостійне вивчення	55	щотижнево	Усне та письмове опитування
2	Підготовка до лекційних та практичних занять (робота з інформаційними джерелами: опрацювання першоджерел), вивчення та аналіз рекомендованої літератури	20	щотижнево	Усне опитування
3	Індивідуальні завдання (виконання, презентації за заданою проблемною тематикою)	20	2 рази на семестр	Виступ здобувача з презентацією, усний захист, обговорення
4	Підготовка до контрольних робіт та тестування	15	2 рази на семестр	Тестування
Разом		110		

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Зінченко О. І., Алексеева О. С., Приходько П. М. Біологічне рослинництво : навч. посіб. / за ред. О. І. Зінченка. Київ : Вища школа, 2006.

2. Каленська С.М., Дмитришак М.Я., Мокрієнко В.А. Рослинництво з основами кормовиробництва та агрометеорології. Частина 1 : підручник. Київ : Прінтеко, 2023. 610 с.

3. Лихочвор В. В., Петриченко В. Ф. Рослинництво. Нові технології вирощування сільськогосподарських культур : підручник. Львів : НВФ «Українські технології», 2020. 806 с.

4. Мазур В. А., Поліщук І. С., Телекало Н. В., Мордванюк М. О. Рослинництво : навч. посіб. Вінниця : Видавництво ТОВ «Друк». 2020. 352 с.

5. Паламарчук В. Д., Климчук О. В., Поліщук І. С., Колісник О.М., Борівський А. Ф. Еколого-біологічні та технологічні принципи вирощування польових культур : навч. посіб. Вінниця : ФОП Данилюк, 2010. 636 с.

6. Паламарчук В. Д., Поліщук І. С., Мазур В. А., Паламарчук О. Д. Новітні агротехнології у рослинництві : підручник. Вінниця, 2017. 602 с.

Додаткова література

1. Гетман Н. Я., Квітко М. Г., Циганський В. І. Люцерна посівна : монографія. Вінниця : Твори, 2021. 428 с.
2. Заболотний Г. М., Мазур В. А., Циганська О. І., Дідур І. М., Циганський В. І., Панцирева Г. В. Агробіологічні основи вирощування сої та шляхи максимальної реалізації її продуктивності : монографія. Вінниця : ТОВ «Твори», 2020. 276 с.
3. Калетнік Г. М., Мазур В. А., Браніцький Ю. Ю., Мазур О. В. Оптимізація технологічних прийомів вирощування проса лозовидного (світчграс) для умов Лісостепу правобережного : монографія. Вінниця : ТОВ «Друк», 2020. 212 с.
4. Лихочвор В. В., Петриченко В. Ф., Іващук П. В., Корнійчук О. В. Рослинництво. Технології вирощування сільськогосподарських культур : навч. посіб. для студ. вищ. аграр. закл. освіти I–IV рівнів акредитації, що вивчають дисципліни «Рослинництво» ; за ред. В. В. Лихочвора, В. Ф. Петриченка. 4-те вид., доп. Львів : НВФ «Укр. технології», 2014. 1039 с.
5. Паламарчук В. Д., Дідур І. М., Колісник О. М., Алексеєв О. О. Аспекти сучасної технології вирощування висококрохмальної кукурудзи в умовах Лісостепу правобережного. Вінниця : ТОВ «Друк», 2020. 536 с.
6. Паламарчук В. Д., Поліщук І. С., Венедіктов О. М. Системи сучасних інтенсивних технологій у рослинництві. Вінниця: ФОП Данилюк В. Г., 2011. 432 с
7. Циганський В. І. Оптимізація системи удобрення сої на основі використання препаратів біологічного походження в умовах Лісостепу Правобережного. *Сільське господарство та лісівництво*. 2021. № (2) 21. С. 69–81.
8. Циганський В. І. Удосконалення технологічних прийомів вирощування соняшника в умовах Лісостепу правобережного. *Сільське господарство та лісівництво*. 2021. № (4) 23. С. 16–24.
9. Циганський В. І. Удосконалення технологічних прийомів вирощування соняшнику на основі використання сучасних мікробіологічних добрив. *Використання інноваційних технологій в агрономії* : міжнар. наук.-практ. конф. 2020 р. Вінниця : ВНАУ, 2020. 3 с.
10. Tsyhanska O., Tsyhanskyi V. The influence of mineral fertilizers and biopreparation on the growth and development of soybean plants. *Colloquium-journal*. 2021. № 16 (103). P. 34–38.

Інформаційні ресурси

1. Збірник наукових праць Сільське господарство та лісівництво. URL: <http://forestry.vsau.org/>
2. Інститут кормів та сільського господарства Поділля НААН. URL: <https://fri.vin.ua>

3. Інститут рослинництва імені В. Я. Юр'єва
URL: <https://yuriev.com.ua/ua/>

4. Науковий журнал Рослинництво та ґрунтознавство.
URL: <https://agriculturalscience.com.ua/en>

5. Науково-теоретичний журнал «Землеробство та рослинництво: теорія і практика». URL: <https://zemlerobstvo.com/naukovi-vidannya/naukovo-teoretichnij-zhurnal-zemlerobstvo-ta-roslinnitstvo-teoriya-i-praktika/>

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ТА ВИМОГИ ДО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

У кінці семестру, здобувач вищої освіти може набрати до 60 % підсумкової оцінки за виконання всіх видів робіт, що виконуються протягом семестру, до 10 % за показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності і до 30 % підсумкової оцінки – за результатами підсумкового контролю.

Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Бали
<i>Атестація 1</i>	
Участь у дискусіях на лекційних заняттях	10
Участь у роботі на практичних заняттях	12
Виконання контрольної роботи/ тестування	4
Самостійна робота (підготовка питань, винесених на самостійне опрацювання, індивідуальні завдання)	4
Всього за атестацію 1	30
<i>Атестація 2</i>	
Участь у дискусіях на лекційних заняттях	10
Участь у роботі на практичних заняттях	12
Виконання контрольної роботи/ тестування	4
Самостійна робота (підготовка питань, винесених на самостійне опрацювання, індивідуальні завдання)	4
Всього за атестацію 2	30
Показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності	10
Підсумкове тестування	30
Разом	100

Якщо здобувач упродовж семестру за підсумками контрольних заходів набрав менше 35 балів, то він не допускається до екзамену. Крім того, обов'язковим при мінімальній кількості балів за підсумками контрольних заходів є виконання індивідуальної творчої роботи (презентації).

Під час виконання навчальних завдань, завдань контрольних заходів не допустимо порушення академічної доброчесності. Презентації та виступи мають бути авторськими та оригінальними, інформація про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності – достовірною; у разі використання

ідей, розробок, тверджень, відомостей мають бути посилання на джерела інформації з дотриманням норм законодавства про авторське право і суміжні права.

Програма навчальної дисципліни передбачає врахування результатів неформальної та інформальної освіти при наявності підтверджуючих документів як окремі кредити вивчення навчальних дисциплін.

Відповідність шкал оцінок якості засвоєння навчального матеріалу

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
75-81	C	
66-74	D	задовільно
60-65	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни